

NS-KURIREN nr 148 torsdagen 1 juli 1965

Uppretad debatt i Levar om indragning av butik

Affärsledningen för Konsum Södra Västerbotten, med direktör A. Sundbom, disponent Sven Schults, organisationschef Yngve Edvardsson och ordföranden Helmer Karlsson i spetsen, mottogs av uppretade levarbor när de kom till informationsmötet på Levar Hotell på måndagskvällen. Det gällde konsumbutikens vara eller icke vara i Levar, och levarborna förklarade, att den dag levarbutiken stängs går samtliga medlemmar, ett 85-tal, ur Konsum och kräver tillbaka sina medlems- och insatskonton.

Konsumbutiken i Levar kom till 1928. En av initiativtagarna, nu 85-årige f. kommunalfullmäktigeordföranden Henrik Hörnlund, var med på den tiden liksom på måndagskvällen. Men det var betydligt roligare för 37 år sedan, även om arbetsuppgifterna var betydligt mera krävande då än nu, var hans kommentar när debatten var över på måndagskvällen och det tycktes stå klart för mötesdeltagarna att levarbutikens öde var beseglat.

Disponent Sven Schults redogjorde för de stora strukturförändringar och den omdaning som för närvarande sker i vårt land inom handeln, med en mycket stor butiksdöd som följd. Det gäller inte bara Konsum utan även den privata handeln. Omkostnaderna blir för stora för de små enheterna.

Hittills har butiksdöden för vårt vidkommande drabbat affärer på en omsättning av 200.000-250.000 kronor, förklarade direktör A. Sundbom. När planerna tagit form på nedläggning av levarbutiken har förvaltningsrådet givit styrelsen i uppdrag att lägga ned butiken vid lämplig tidpunkt.

Det är ingen hemlighet att butiker av den här storleksordningen går med förlust, för Levars del med fyra procent. Den förlusten kan Konsum inte ta, med hänsyn till det inte alltför avskräckande avståndet till butiken i Nordmalings samhälle, fortsatte direktör Sundbom. Och hallen i Nordmaling är av den storleksordningen att den kräver en större omsättning, för att bli riktigt lönsam.

PETITIONSLISTA

Levarborna var tydligen på det klara med vad affärsledningen i Umeå hade i kikaren. Det hade surrat i luften om butiksnedläggning den senaste tiden, med namnsamling som följd. En petitionslista fick nära hundra procentig anslutning.

Nämndeman Sigfrid Nilsson har sällan varit mera allvarlig när han kommenterade situationen med att säga antingen eller. Den dag affärsledningen börjar packa ned sina varor i butiken i Levar, den dagen vill samtliga medlemmar ha sina pengar tillbaka. Det är bara att välja, sade han bl a.

VARUBUD TILL LEVAR

Det är nära två kilometer mellan butiken i Nordmaling och butiken i Levar. Vi erkänner att det här är tråkigt, förklarade affärsledningen, men vi måste se till att rörelsen arbetar så effektivt som möjligt med hänsyn till den nya utvecklingen. För Levars del blir det mest synd om pensionärerna. Men vi lovar att ordna med varubud. Budskickningen kommer att kosta en krona,

JA ELLER NEJ

Den inviten slog inte väl ut. Nämndeman Nilsson, som assisterades av fru Levander och fabrikör Filip Fredriksson, önskade ett omgående besked om levarbutikens öde. — Vi vill ha ett ja eller ett nej så vi vet vad vi har att rätta oss efter. Men det fick man inte. Direktör Sundbom lovade besked vid en senare tidpunkt.

KVAR TILLS VIDARE

Enligt vad som senare meddelats personalen vid Konsum i Levar kommer affären att bli kvar tills vidare.

— Vi fick på tisdagen påringning med förfrågan om vi kunde arbeta kvar ännu en tid, omtalar föreståndarinnan fröken Gerd Johansson och samma gäller kassörskan fru Vanja Nordlund.

— Hur länge kommer då den omstridda butiken att bli kvar? Vi ställde frågan till direktör A. Sundbom.

— Ingen aning, men i vårt fall tills vidare.

Styrelsen skall på lördag ta ställning till frågan med ledning av den diskussion som fördes vid informationsmötet i Levar på måndagskvällen, slutar direktör Sundbom.

H. B.

Konsum Södra Västerbotten fick utstå hård kritik av bl a fru Sally Levander, Levar. Direktör Sundbom lyckades dock få henne dricka kaffe vid sin sida.

3/4 + 65

— Härmed tillkännagives att min älskade make

Oskar Sjöberg

* 29/9 1890 † 30/6 1965

har stilla insomnat i tron på sin Frälsare. Djupt sörjd av mig och syskon samt övrig släkt och vänner.

Högländ, Baggård den 1/7 1965.

JENNY SJÖBERG

Stilla, så stilla, har du somnat,
Fri från plågor, fri från allt,
Snäll och god du alltid varit,
Utän klegan smärtan bar.
Ingen vet vad du har lidit,
Nu du vilan funnit har.
— Vila i frid —

Jordfästningen äger rum i Nordmalings gravkapell söndagen den 11 juli kl 9.45. De som med sin närvaro önskar hedra den bortgångnes minne inbjudes till församlingsgården efter högmässan. I stället för blommor en gåva till missionen. Meddelas endast på detta sätt.

NS-KURIREN nr 149 fredagen 2 juli 1965

Nordmalings kommunalhus får konst för 20.000

20.000 kr för inköp av konst föranledde kvällens enda debatt när Nordmalings kommunalfullmäktige möttes på onsdagen. I övriga frågor, vissa gällande stora pengar, var man rörande enig. Enhälligt beslut bli fullmäktige att för 200.000 kr av Tullia Norrland AB inköpa fyra fiskeriverkens fastighet och därtill hörande tre tomter i kv. Lommen. Som bekant har Fiskeriverken ingått fusion med Tullia och meningen är att tillverkningen av fiskerpumpen skall överflyttas till de industri-lokaler vid E4, som håller på att byggas.

Under en övergångstid är det nybildade bolaget berett att till kommunens självkostnadspris förhyra fyra fiskeriverkens lokaler. Medlen för inköpet tas ur kommunens investeringsfond.

Den av kommunalnämnden utsedda kommittén för utsmyckning av kommunalhuset har inbjudit ett 10-tal konstnärer att överlämna konstverk för provhängning och eventuellt köp. För att kunna köpa begärde nu kommittén 20.000 kr. Kommunalnämnden hade tillstyrkt.

Men Sixten Sjölund, Axa, tvekade det var för mycket pengar.

— Det finns så många andra ändamål som är viktigare, menade han, och poängterade dessutom att fullmäktige hade stora utgiftsposter att

besluta om även vid detta sammanträde.

Han fick mothugg av bla Evert Molin, Tallberg, som ansåg det underligt att Sjölund, som ordförande i biblioteksstyrelsen och därmed försvarare av den kulturella linjen, skulle gå emot ett anslag för inköp av konst.

Mot konstköpet var även Alfons Nilsson, Sunnansjö, medan Gunnar Rönneberg, Rundvik, ansåg att vi visst inte är så fattiga att Nordmaling inte kan köpa konst för 20.000 och det tyckte även Edvin Karlstedt, Rundvik, som tom ville ge kommitterade ännu friare händer och mera pengar.

Efter denna skärmystning i konstens tecken, där flera talare inte ville se modern konst, "som man varken såg om tavlan hängde upp eller ned", beslut fullmäktige att kommittén skulle få sina pengar.

PENGAR TILL SKOLOR

Något diskuterad blev även skolstyrelsens begäran om tilläggsanslag på 300.000 kr för färdigställande av den tredje etappen vid centralskolan. Anslaget avsåg inköp av erforderlig utrustning och bla önskvärd planering av skolområdet. Skolan fick pengarna efter det att skolstyrelsens ordförande Sigfrid Nilsson redogjort för ärendet.

Dessutom fick skolstyrelsen 60.000 kr i tilläggsanslag för fordringsförhande av gymnastiklokaler och duschar i Rundvik och Gräsmyr. I Rundvik skall man för gymnastik ta ytterligare en skolsal i anspråk. Vägen mellan nuvarande gymnastik- och skolsalen tas bort och därmed får Rundvik en relativt stor lokal för gymnastik.

De två från Rundvik i byggnadsnämndens adjungerade ledamöterna, får samma trakamentsersättning som ordinarie ledamöter i nämnden. Kallese skall dock ske endast när nämnden har att behandla ärenden som avser Rundviks samhälle.

Ny brandsadga för kommunen antogs.

STATSBIDRAG

Givetvis hade inte kommunalfullmäktige något emot att kommunen får 161.000 kr i statsbidrag för 2-3:e etappen för byggande av vatten och avlopp i Lögdeå.

50 procent i statsbidrag får kommunen av godkända kostnader för grundvattentäktundersökning för Nordmalings, Rundviks m fl samhällen, dock högst med 25.000 kr.

För upprättande av principförslag för utförande av dagvattenledningar inom den stadsplanlagda delen av Nordmalings samhälle får kommunen även 50 procent av godkända kostnader, dock högst 4.200 kr.

Hamntaxan för perioden 1966-1968 antogs i oförändrat skick.

Stiftelsen Nordmalingshus styrelse beviljades ansvarsfrihet och fullmäktige antog delvis nya stadgar för stiftelsen.

För reparation av enskilda vägen AC 633 i Nordanbäck beviljades intressenterna kommunalt bidrag med 180 kr.

Markförvärvet i Levar, som fullmäktige tidigare beslutat om, till en kostnad av 57.500 kr, skall betalas ur kommunens investeringsfond.

Mot länsstyrelsens förslag till ny indelning i landsstingsvalkretsar hade fullmäktige inget att erinra.

SKOLA GAVS BORT

Sunnansjö bygdegårdsförening får överta Sunnansjö skola under förutskattning att föreningen antager de normalstadgar som kommunen upprättat. Bygdegårdsföreningen beviljades ett reparationsbidrag på 5.000 kr.

För om- och tillbyggnad av Skolgatan i Rundvik beviljades 80.000 kr att utgå ur investeringsfonden. Arbetet skall utföras innevarande år.

Innan fullmäktiges ordförande Ture Rylander kunde avsluta det månat genomförda sammanträdet, interpellerade Evert Molin om brännropen i Ledufors. Där hade han funnit att bilägare stjälp bilvrak, vilket han fann oansvarigt och henstälde om att hälsövernämnden skulle se till att "ägarna bekostade en värdig begravning" av sina uttjänta fordon. Fullmäktige beslut att göra hälsövernämnden uppmärksam på att biltipning skett vid brännropen och vidta de åtgärder, som nämnden ansåg erforderliga.

Som bekant har Nordmalings kommun av en privat hyrt ett sandtag för tipning av bla gamla bilar. Vid brännropen får man givetvis inte lämna gamla bilvrak.

Anders

Vår älskade mor, mormor och farmor

Hilda Johanna Holmlund

född Hörnsten
* 9/4 1886 † 2/7 1965

Insomnade lugnt och fridfullt i tron på sin Frälsare
i Nordmalings sjukstuga. Djupt sörjd och saknad men
i Jhusaste minne bevarad av oss, samt släkt och vänner.

Lögdeå den 2 juli 1965.

Sigvard Alf
Ingegerd och Sven
Monica, Gunnar
Berndt och Sigrid
Bertil
Ivan Gunnar

Mors trötta huvud lagt sig till ro
Flitiga händer fått vila
Nu sover du lugnt i stilla be
Dit far gått förut för att vila
Och dit våra tankar lå.

För oss fanns ett rum i ditt hjärta
För oss du gjorde ditt allt
Du deltog i glädje och smärta
Hav tack kära mamma för allt

Vila i frid!

— Tänk på missionen —

DÖDSFALL 5/7

Bo Berggren, Nordmaling. På Umeå lasarett avled på lördagen efter en längre tids sjukdom chauffören och f d hyvelmästaren Bo Berggren, Nordmaling. Han var 53 år och sörjes närmast av makan Olga, född Berg, barnen, aldrig far samt syskon.

Han var född i Nordmaling. Fadern var sågverksägare och Berggren kom redan i unga år till sågverket, där han under en lång följd av år arbetade som hyvelmästare. Sedan fadern avvecklat sin rörelse tog han anställning som chaufför på olika platser i Sverige. De senaste åren har hans hälsa varit vacklande.

Bo Berggren hade många vänner i Nordmalings-bygden. Han var under uppväxtåren en mycket framgångsrik idrottsman och en av Nordmalings idrottsförenings bästa skidlöpare genom tiderna. Han älskade naturen och var en hängiven sportfiskare.

Nordmaling 6/7

Semesterstängt

Från och med 12:e till den 26 juli stängt för semester.

SALONG EVA
Rundviksverken

— I Rundvik vigdes på lördagen muraren Sture Roland Alfons Avander, Oxelösund, bördig från Olofsfors, och kontoristen Dagmar Anna Lisa Kareståhl, Umeå, dotter till svarvaren Bruno Kareståhl och hans maka Elna, född Hjelt, Rundviksverken. Vigseln förrättades av kyrkoadjunkt Eskil Granström i dennes hem i Rundvik.

7/7 - 65

en 5 juli 1965

50 år fyller den 6 juli bergarbetaren Otto Areblad, Rundviksverken.

Han är född i Rundvik och började där som tidens sed var, att arbeta vid industrin direkt efter skolan. Fram till 1954 var Otto Areblad NAAB trogen men kom då att börja som anläggningsarbetare och har sedan under åren hunnit med skiftande arbeten. Han var med om att bygga Harrseleforsens kraftverk och har mosat sten vid vägbyggen i Akullsjön, Hörnefors-Ava, Holmsund, Bureå, Braxele och Bjurholm.

Mest känd är dock Otto Areblad som en av IFK Rundviks idogna och energiska skidledare. Under ett 20-tal år har han tillhört föreningens styrelse och dess skidsektion sen 40-talet. Han har varit om att arrangera otaliga skidtväningar, nationella och DM. På senare år har han varit en energisk förespråkare och ledare för kommundävlings på skidor och har varit med att skola fram en rad pojkar till framgång i de vita spåren. Nu är det inte bara skidor han har ägnat sig åt. Även friidrott, för att nu inte tala om fotboll, har dragit nytta av hans ledaregenskaper. I 25 år har han varit fotbollsdomare och håller fortfarande på med att skipa rättvisa på fotbollsplaner runt om i länet.

I det kommunala har Otto Areblad bl a varit engagerad som ordförande i Nordmalings fritidsnämnd åren 1961-1964. Under de år han arbetade i Rundvik tillhörde Areblad brandkåren och var under ett antal år ordförande i brandkårsklubben.

Herr Sune Holmberg, Nordsjö, Norrfors, med maka Anette, född Nyman, Hörnefors (Carlssons Foto Hörnefors)

Nordmaling

7/7 **VW-verkstaden**
i Nordmaling

stängd för semester. Öppnas åter 26 juli. Då är alla bilägare hjärtligt välkomna.

Bil och Mek. Nordmaling
WALLIN och MORLAND

5/7

+

Min käre make,
vår snälla pappa

Bo Berggren

* 8/5 1912
† 3/7 1965

har hastigt lämnat oss efter en längre tids sjukdom. Sörjd och saknad men i ljust minne bevarad av oss, far och syskon samt övrig släkt och vänner.

Nordmaling den 3/7 1965.

OLGA
Birgitta och Trolovad
Ake

Det susar så sakta i skogen en vemodig melodi,
En vandringmans korta levnad för alltid nu är förbi.
Må minnenas rosor glöda nu på din tysta grav.
Vi böja vårt huvud och tacka för allt gott du i livet oss gav.

Enligt den avlidnes önskan sker jordfästningen i stillhet.

Göran Westin
Barbro Öhman

Köpmanholmen Nordmaling

Vigsel i Nordmalings kyrka den 24 juli 1965.

Telegr.-adr.: Stora hotellet, Nordmaling

— I Nordmalings kyrka vigdes på lördagen målaren Sven Ake Högländer, Baggård, och fröken Arja Anneli Palo-Oja, dotter till herr Väinö Palo-Oja och hans avlidna maka Anna-Vieno, Utajärvi Finland. Vigseln förrättades av komminister Sigvard Spinnell. (Foto: Alfons, Nordmaling)

7/7

+

Vår kära mor, mormor
och farmor

**Margareta
Kristina Hellqvist**

* 24/7 1887
† 9/7 1965

har stilla insomnat i tron på sin
Frälsare. I ljus och tacksamt
minne bevarad av oss barn,
barnbarn, barnbarnsbarn.

Nyåker den 9/7 1965.

Anna och Gustaf
Astrid och Gösta
Erik och Annie

Barnbarn Barnbarnsbarn

Tack Du kära lilla Mor
För varje bön Du bett
Tack för allt utav Ditt eget liv
Som Dina barn Du gett.
Torkar vi vår längtans tår
Hjärtat fullt av kärlek slår
Tusen tack Du kära lilla Mor.

Far har räckt ut handen,
Mor har fattat den,
På den andra stranden
Mötas de igen.

Jordfästningen sker i stillhet.

David Jonsson 7/7
Majvor Lundström

Gräsmyr Grubbe,
Granö

Vigsel i Nordmalings kyrka
den 7 aug. 1965

Telegramadress: Bydegården, Gräs-
myr. Ev. visiter den 18 juli, Skif-
tesvägen 19, Grubbe

+

Min älskade make,
vår kära pappa, morfar och farfar

Karl Isak Otto Sundström

* 4/2 1893 † 14/7 1965

har i dag lämnat oss, samt broder och svägerska,
släkt och många vänner i stor sorg och saknad men
i ljus och tacksamt minne bevarad.

Bredvik den 14 juli 1965.

EDLA SUNDSTRÖM
David och Marine
Aron och Erna
Mildred och David
Margit och Emll
Barnbarnen
Johan och Nora

Tom blev platsen i hemmets vrå
Tung blir vägen att ensam gå
Tack käre make för år som gått
Tack kära pappa, för allt vi fått

Sv. ps. 434

Jordfästningen äger rum i Nordmalings gravkapell söndagen den
25 juli klockan 9.45. De som med sin närvaro önskar hedra den
avlidnes minne inbjudes till församlinggården efter högmässans
slut. — I stället för blommor tänk på missionen.
Meddelas endast på detta sätt.

Nordmaling beslöt satsa 1,3 miljoner på ålderdomshemmet

Byggnadslov meddelades vid Nordmalings byggnadsnämnds sammanträde på onsdagen för till- och ombyggnad av ålderdomshemmet i Nordmaling. Tillbyggnaden, som skall uppföras i två plan, ger plats för 24 vårdtagare. Samrånlagt kommer hemmet att ge plats för 52 patienter — alltså endast ett mindre antal flera än för närvarande. Till- och ombyggnaden, vilken man hoppas få börja med i september, beräknas komma att kosta cirka 1,3 miljoner kronor.

Att det nu inte blir plats för så många flera beror på att nuvarande dubbelrum kommer att omdisponeras till enkelrum. Hemmet delas på tre avdelningar, därav två i den nya delen. Varje avdelning får egen matsal kombinerad med dagrum. Varje rum kommer att förses med toaletterum, det blir hiss och för rullstolspatienter en ramp så att de själva kan ta sig ut på gården. Ny brandstation skall byggas i anslutning till det gamla vattenverket i Nordmaling. Stationen, för vilken byggnadslov meddelades, ger plats för tre bilar, kontor, dusch och bastu samt en väl tilltagen spohall för tvättning och torkning av slangar och övrig utrustning.

BYGGNADSLOV

Frånsett dessa två stora ärenden dominerade ansökningar om byggnadslov för uppförande av fritidshus. Byggnadslov meddelades följande: David Vedman, Rundvik för sommarstuga i Skåpviken, Lögdeå. Ivar Öberg, Rundvik, för sommarstuga i Rönnholm (1:6) Folke Gustavsson, Rundvik, tillbyggnad av sommarstuga i Gavelbänken, Lögdeå, Frans Morland, Rundvik, tillbyggnad av sommarstuga i Störänglet, Göte Lindström, Hörnsjö, för sommarstuga, gäststuga och bastu på Skäret Bleken, Järnäs, Manfred Hägglund, Rundvik, för gäststuga i Ava, (1:6) Rolf Holmgren, Iggesund, för sommarstuga och uthus i Bredvik (1:3), Evert Öberg, Bredvik för sommarstuga och uthus i Bredvik (1:3), David Sundström, Rundvik, för uthus i Bredvik (5:4), David Forsberg, Olofsfors för uthus i Bredvik (5:4), Curt Rudquist, Vännäs, för tillbyggnad av sommarstuga i Mullsjö, Bertil Sjöberg, Ava, för sommarstuga i Ava (5:1b), Göte Nygren, Nordmaling, sommarstuga i Järnäs (1:33).

Henrik Sundquist, Husum, ansökan om byggnadslov för sommarstuga i Ava (5:12) återremitterades med beslut om att plan skall upprättas för planerad fritidsbebyggelse inom rådet.

Bordlagt för vidare utredning blev Birger Molins, Nordmaling, ansökan om lov för tillbyggnad av sommarstuga på Levar samfällt.

Beträffande Ake Berg, Stockholm, och Ossian Forsberg, Levar, ansökan om dispens för byggande av sommarstuga i Järnäs (3:15) beslöt nämnden avvakta stadsarkitektens yttrande. Området är belagt med strandlagsförbud.

För vidare utredning bordlades Hilding Bäckmans Nordmaling, ansökan om byggnadslov för ombyggnad av bostadsfastighet i kvarteret Draken, Nordmaling.

Byggnadslov för garage i Levar (2:46) beviljades Frans Hörnlund, Levar och garage får även Hans Ahlgren, Levar, (1:60) bygga. I anslutning till byggnadslovet fick Ahlgren rivningstillstånd för den ekonomibyggnad som finns på tomten. Rivningen skall vara slutförd och tomten städad före den 1/7 1966.

John Persson, Rundvik, får bygga nytt uthus på sin fastighet Lögdeå (6:123)

Samma löfte fick Ansgarius Oldberg, Rundvik och vidare hade nämnden inget att erinra mot att Yngve Uhlander, Rundvik, utför vissa förbättringar på sin fastighet. Rune Häggström, Lögdeå, fick byggnadslov för ändring av framsasad samt vissa omdisponeringar i affärslokalen.

DÖDA

Min älskade make,
vår käre far och morfar

**Johan Axel
Bäckman**

* 13/4 1902
† 19/7 1965

har hastigt lämnat oss. Oändligt
sörjd och saknad men i ljusst
och tacksamt minne bevarad av
oss, övrigt släkt och vänner.
Orrböle, Nyåker den 20 juli 1965.

MARGARETHA BÄCKMAN
Barn och barnbarn

Jag har ett hem, ett himmelskt
hem
Till det min längtan står.
På jorden ej mitt hem är, nej,
Dit upp, dit upp jag går.

Jordfästningen äger rum i Ny-
åkers gravkapell söndagen den
1 augusti kl 14.00. De som med
sin närvaro önskar hedra den
bortgångnes minne inbjudes till
Ågrens Café efter begravnings-
akten.

Meddelas endast på detta sätt.

22/7
**Levar-inbrott
1.500 kr stals**

Vid ett inbrott hos en ensam-
boende man i Levar har tjuvar
kommit över 1.500 kronor. Mannen
som under måndagen och tisdagen
var borta från hemmet fann på
tisdagskvällen ytterdörren uppbru-
ten.

Väl inne hade tjuvarna sökt ige-
nom lägenheten och från en förvar-
ingsgömma i ett skåp tagit ca 1.500
kronor. Gården ligger avsides och
Nordmalings-polisen har inga spår
efter tjuvarna.

— I Nordmalings kyrka vigdes på
lördagen resemontören Jonte Klas-
Göran Vestin, Bredånger, Nätra och
sjukvårdsbiträdet Barbro Helen Öh-
man, Nordmaling, dotter till fru Hil-
ma Öhman, Vännäs, och hennes
framlidne make hemmansägare Karl
Öhman.

Vigseln förrättades av kyrkoherde
emeritus Ernst Rylander. (Foto: Al-
fons, Nordmaling)

— I Nordmalings kyrka vigdes på
lördagen sågverksarbetaren Alf
Georg Kölvik, Rundviksverken, och
sjukvårdsbiträdet Astrid Elisabet
Sundström, Umeå, dotter till väkta-
ren Alvar Sundström och hans ma-
ka Rut, född Nilsson, Rundviksver-
ken. Vigseln förrättades av kyrko-
adjunkt Eskil Granström. (Foto: Al-
fons, Nordmaling)

27/7
**Storartad skördehjälp
åt Nordmalingsmakar**

Makarna Edit och Gerhard Jakobsson var glada över slätterhjäl-
pen. Aldrig förr hade de fått höet så snabbt i hässjorna.

Att många man gör lätt arbete fick man synbarligt
bevis på, när på söndag ett 20-tal släktingar och vänner
i hast bärgade skörden hos makarna Edit och Gerhard
Jakobsson i Hyngelsböle, Nordmaling. Snart 70-åriga
Gerhard har varit sjuk i 19 år och även om hans 12 år
yngre maka är en kvinna med "karatag" behövdes hjälp
— speciellt som hon inte varit frisk denna sommar.

Hemmansägarna Johan Molander, Storfall, och Helge Berg, Klöse, kör-
de som skottspolar med sina trak-
torer men hade trots detta svårt att
hålla alla hässjare med hö. Den ena
hässjan efter den andra växte upp
med fart i backarna vid det idyl-
liska stället Nylunda efter Lögdeäl-
ven. Det doftade gott av klöver och
timotej, och hö blev det så att gå-
dens tre kor jämte slaktdjur får äta
allt vad de vill.

Med i slättergänget var fru Ja-
kobssons bröder Kalle, Bengt, Ernst
och Sven Johansson med fruar, där
fanns skidlöparen och orienteraren
Roland Söderström, Alex Lundgren,
Allan Erkinsson, Dan Andersson, Tor-
sten Lindgren, Tore Lundgren och
Sven Johansson. Där var Birger
Löfgren med maka Göta, Nils Nor-
ding och Bror Jakobsson.

Gerhard Jakobsson är född i Ny-
lunda och han och maken Edit vill
gärna fortsätta och bruka arvet från
fäderna. För 19 år sedan blev han
sjuk i en blodsjukdom och har ge-
nom åren varit mer eller mindre in-
valid. Men riktigt besvärligt blev det
för tre år sedan, när han bröt ett
ben. Annu är han inte återställd,
men kan förflytta sig med hjälp av
käppar.

Många tycker säkert att de två —
barnen har lämnat hemmet för länge
sedan — skulle sluta med kreaturen,
men fru Jakobsson vill så gärna ha

dem kvar. Hon mjölkar och gör öv-
riga sysslor på gården och kör själv
mjölken den kilometerlånga byvä-
gen upp till allmänna vägen. Tidi-
gare har man haft 5-6 kor och en
häst på gården. Fru Johansson har
arbetat som en hel karl.

Anders

— I Nordmalings kyrka vigdes på
lördagen studerande Keit Torbjörn
Nordström, Skellefteå, och sjukvårds-
biträdet Lisen Kristin Jonsson, Skel-
lefteå, dotter till hemmansägaren
och målaren John Jonsson och hans
maka Tyra, född Lindgren, Mullsjö,
Gräsmyr. Vigseln förrättades av kyr-
koherde emeritus Ernst Rylander.
(Foto: Alfons, Nordmaling)

Hr Leif Bäckström, Gräsmyr med maka SolBritt född Lindberg, Vitmon Hörnsjö. Vigseln förrättades i Vitvattnets missionskyrka av pastor Eskil Lindström. (Foto: Foto Centrum).

— I Nordmalings kyrka vigdes på lördagen representanten Yngve Hillner Johansson från Caroli församling, Älvsborgs län, och sekreteraren Anna Birgitta Gunilla Wrethén, Nordmaling, dotter till fru Emmy Wrethén, Nordmaling, i hennes äktenskap med framlidne inspektorn Birger Wrethén. Vigseln förrättades av brudens konfirmationslärare kyrkoherde emeritus Ernst Rylander. (Foto: André, Nordmaling)

Bertil Lundgren, häknäs som nu är konsumföreståndare och värds- husägare. Fru Fanny Lundgren, som före- står värdshuset på surströmmings- ön.

Håknäsmakar driver pensionat på Ulvön

Konsumföreståndare, på fritid värdshusägare. Det är häknäsbon Bertil Lundgren, numera bosatt i Köpmanholmen. Där är han föresändare för en konsumbutik medan han ägnar all sin fritid åt att driva upp värdshuset Graneliden på Ulvön. Det är dock hustrun Fanny, som i första hand förestår värdshuset.

Bertil Lundgren och hans fru förlorade sina hjärtan till surströmmingsön 1957—59, då Bertil förestod konsumaffären på ön. Efter ett mellanspel i Umeå återvände familjen till Ulvön för ett par år sedan. Främsta orsaken var då, att man hade en sommarstuga där, som man gärna ville komma närmare.

Bertil Lundgren förvärvade dock snart Pensionat Graneliden, som han sedan drivit upp och förbättrat avsevärt. Önskedrömmen är, helt naturligt, att han i framtiden ukall få ägna all sin tid åt värdshuset. Nu blir det bara på semestern och helgerna. Båtförbindelserna från Köpmanholmen ut till Ulvön är inte så

dana, att han kan åka över efter avslutat arbete.

För att kunna ge plats för flera gäster har makarna Lundgren i vår inrett en sjöbod och restaurerat en mindre stuga. Man hoppas också så småningom få möjlighet att uppföra ytterligare några småstugor.

För att göra Ulvön mera känt i turistsammanhang bildades i fjol en turistförening på ön med Bertil Lundgren som ordförande. Ett visst resultat har man redan åstadkommit, men framförallt räknar man med, att arbetet skall ge frukt om något år.

Och då kanske f.d. Häknäsbon Bertil Lundgren får möjlighet att på heltid ägna sig åt sitt värdshus på surströmmingsön Ulvön.

Rättning 25 meters lucka. Med ledarbåten i mitten forsar sjömätarna fram med 15 knops fart

Snabb jakt efter okända grund

Nordmalingsfjärden sjömäts på nytt efter precis 60 år

Med en exakthet av på metern när "krattar" just nu Sjökartverkets mättingsbåtar av Nordmalingsfjärden i sökandet efter kända och framförallt okända grund. Verksamheten ger hamnen ett färgrikt och framförallt livligt inslag. Mättingsbåtarna tillhör RAN, verkets 19 år gamla fogemensfartyg, som i mycket liknar en hujångare på Mississipi. Den är inte vacker att skåda men praktisk för sitt ändamål. Det är i år exakt 60 år sedan Nordmalingsfjärden sjömättes och med det djupgående som dagens fartyg har behövs mer än väl en översyn av lotsleder och områden som nyttjas av kommersiell fartygstrafik.

Även inom sjömätningen har den moderna teletekniken vunnit inpass och det arbete mannarna från marinen nu utför har inte mycket gemensamt med det slitssamma jobb som sekelskiftets handlodare hade att utföra. Vad som främst förändrat arbetet är tillgången till hydroditsystemet — en elektronisk kursgivare som exakt ger mannarna i mättingsflottans ledarbåt besked om när de ligger rätt på förut angiven kurs.

I en "kratta" — sjömätarnas namn på ett svep — ingår förutom ledarbåten ett antal mättingsbåtar — samtliga försedda med ekolod. Numera är ekoloden självregistrerande — en grafpen-pena tecknar bottenlinån. För den framtida behandlingen av värdena antecknas arbetsnummer, tid, kurs osv. Sen blir det sjökartverkets uppgift att delvis med hjälp av datansskiner uppgifta de nya korten.

SYDAFRIKANSK UPPFINNING

Sjömätning enligt hydrodistripcipen är av relativt sent datum. I Sverige togs den i bruk 1961. Hydrodisten — en sydafrikansk uppfinning — har visat sig mycket bra. Den har i stort helt revolutionerat sjömätningstekniken. Borta är det myckna arbetet med att "signalera", (byggandet av fasta märken i land) och det slitssamma jobbet med läggande av värlutor m.m.

Chef ombord på RAN är förvaltare Gösta Gri nne. Under dennes bortovaro — även sjömätare har numera rätt till sommarses-tester — är styrman Rune Stang, Grebbestad, tjänstefärrättande chef och leder mätningarna tillsammans med styrman Erlend Mattsson. Kartritare är Eino Werneman, vilken vintertid har sin arbetsplats på sjökartverket.

Nordmalingsfjärden sjömättes senast 1905. Efter dåtida teknik utfördes tviliden att mycket har ar-

bete — grunden ligger i sjökorten där de skall ligga.

Vad som nu främst kom att aktualisera ommätning av fjärden var en grundkänning som ryska ankern Balta hade under ingående till Rundvik i november i fjol. Balta låg på sex meter när hon fick bottenkänning på en plats där sjökortet markerar åtta meter. Tydligt är således att sjömätarna för sextio år sedan gick förbi åtminstone en klack i infartsleden. I sammanhanget bör även tas i beaktande att man vid sekelskiftet inte hade samma krav på djupgående som vår tids sjöfart har.

Den mätning som nu pågår inriktas helt på lotslederna in till Nordmaling och Rundvik och de vastenområden däromkring vilka kan tänkas utnyttjas av kommersiell sjöfart.

I övriga vatten får söndagsseglare och motorbåtsfolk hålla tillgodo med de uppgifter som finns enligt tidigare mätning.

TRE SÄNDARE

För mättingsarbetena är hydroditsändare uppställda på Storängsudden, Kyrkhällan och Järnsudd. Sändare som under mätningens gång ger avståndet på metern när till ledarbåtens mottagare. Vid tillräcklig antennhöjd kan sändarna utnyttjas på upp till 2,5 mils avstånd. Två man sköter den sändare som är aktuell. De har dessutom en teodolit för att per radio, till mättingsbåtarna, avge markeringar vid passerande av förut bestämda bäringar. Markering görs samtidigt på samtliga ekolods diagram.

Mättingsbåtarna kör med 25 meters lucka. Nu skall mätningen inne i fjärden ske med 12,5 m avstånd och därför får man satta kurserna. Tätaren är 25 m kan inte båtarna köras. Ekolodens "eko" kan slå ihop.

Som tidigare nämnts ingår den moderna teletekniken som en viktig länk i dessa sjömätning. Nu-

kelman arbetet är därför teletekniker Malte Strand. Han har förutom de många ekoloden, hydrodist m.m. att se till att kommunikationsradion fungerar.

DRÖMJOBBS FÖR POJKAR

För pojkar som gillar sjön och att åka fort bör sjömätning vara något av ett drömjobb. Ombord i RAN är de flesta — bortsett från befäl — värnpliktiga. Samtidigt som de nu gör de sista månaderna av sin värnpliktstid ombord i sjömätare får de vara med om ett intressant arbete. Slipper den militära drillen och får dessutom en extra slant för jobbet.

Är vädret fint — tex som när vi var med ute på några krattor — är sjömätarna avundsvärda. Sol över glittrande fjärd och en värme som smekte brunbrända kroppar. Men så är det inte alltid. Till Nordmaling kom man från en mätning vid Hanöbukten. Där var vädret besvärligt. Och vid sjögång är det måttligt trevligt att dagen lång sitta och köra med upp till 20 knops fart.

Ledarbåten — 81an — är en fd lustjakt försedd med pejlram i svart, vitt och rött och en 200 hkr dieselmotor. Det har säkert varit en fin båt en gång i tiden — fränsett dess ovana att ta sjöarna över sig. De mindre båtarna är i plast och försedda med motorer som ger toppfart över 30 knop. Trevliga turisbåtar men tyvärr i prisläger öve 20000 kr och med en bränsletång på ca 25 liter i timmen.

STANGSVEPNING FÖLJER

Om nu RAN:s mannar under mätningens gång hittar nya grund och bottenförhållanden som man är osäker på kan det bli fråga om stängsvepning och i vart fall noggrann kontroll. Det vill säga utläggning av värlutor och tät ekolodsmätning i dessa.

En månad beräknar man att arbetet i Nordmaling skall ta. Där-
för väntar man på skutan i Luleå

Med hjälp av kommunikationsradio kan mättingsledaren Rune Stang hålla god kontakt med sina båtar. Som styrare i 81an har han vpl korpral Claes-Göran, Darnéus, Söderåkra.

Där ligger hela den övriga svenska sjömätarflottan med kommandörkapten Bertil Ahlund som mättingschef. De nya tungtrafiklederna till och från malmhamnen skall överses.

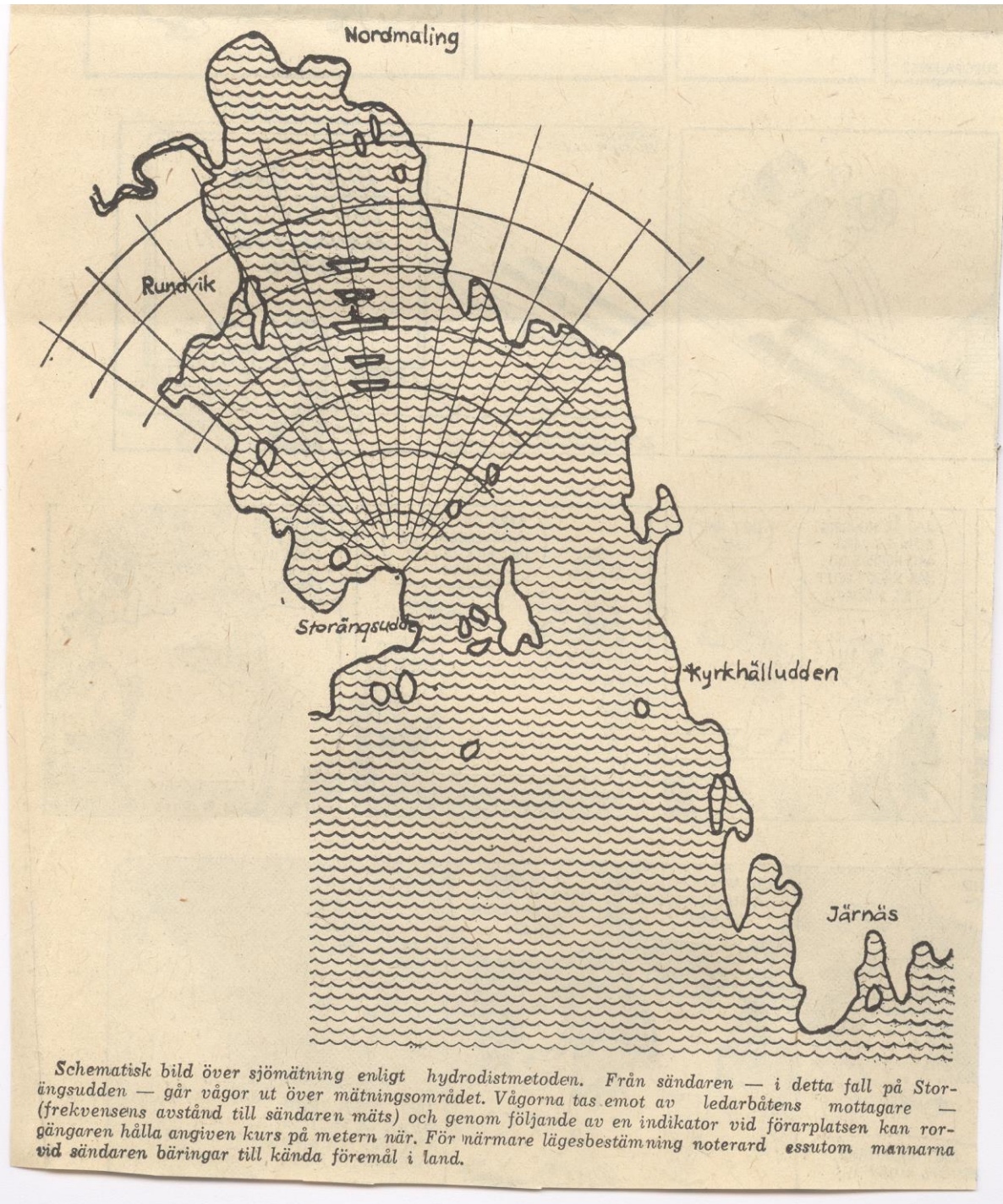
Om nu inte grabbar ombord på RAN klagar över sin tid i det mi-

litära får vi inte glömma Claes de Neergaard, köksmästare från Malmö. Han svarar för sjömätarnas lekamliga välfärd och får idel beröm för sina goda mat. Och någon diskussion om smörbitarna är det inte.

Anders

Forts. på nästa sida.

Forts. från föregående sida.

29 har haft trevligt på läger i Järnäsklubb

31-7
1965

Att det är roligt att vara på läger intygade samtliga 29 ungdomar från Brattsbacka och Gräsmyr som under veckan varit på NTO:s juniorläger i Järnäsklubb. Bad och lekar har avlöst varandra. Extra inslag att berättas vid hemkosten var torsdagsnattens hårda åskväder, som höll samtliga på Nordmalings kommuns f. d. barnkoloni vakna natten igenom, för att nu inte tala om fredagens guppiga motorbåtsutflykt.

— Det bullrade och small så vi höll på att dö, berättade Thomas Johagen, Gräsmyr, vid vårt besök. Lägerchefen Leif Överksadjunkt Vasti Berglund, Eskilstuna, med tidigare hemortsadress Björknäs, Brattsbacka, fick med ens många som kröp ihop intill sig. När det dundrade som värst var det en pojke som frågade — jag är väl inte död än inte?

Att det var otäckt väder därute har

tidigare rapporterats. Regnet forsade ned. Den torra gårdsbrunnen fylldes med vatten och ur en obrukbar pump började det rinna vatten! Så det var inte underligt att ungdomarna var rädda och ledarna ängsliga.

För god mat under lägret har fru Astrid Israelsson, Vännäs, svarat. Hon är NTO-kretsens juniorledare och har varit med om många läger tidigare ute i Järnäsklubb. Som

medhjälpare har desutom fungerat fruarna Thyra Hörnquist, Brattsbacka, Hjördis Lindgren och Ruth Jakobsson, Gräsmyr.

På torsdag kväll var ungdomarnas föräldrar på besök och då kunde bl a visas de hobbyarbeten som förfärdigats när man tröttnat på bad och lekar.

Anders

Vad vet du om hembygdens flora? Lägerchef Vasti Berglund frågade och fick besked att barnen i Gräsmyr och Brattsbacka vet riktigt mycket om hästfibbla, Per i back, odon, skogsstjärna och mycket annat som just nu växer och frodas i vår vackra natur.